

Боби Бадаревски

Kimberly A. Yuracko,
**Perfectionism and Contemporary
 Feminist Values,**
 Indiana University Press, 2003.

Иако најголемиот број формални препреки за родовата рамноправност се надминати со разни закони, конвенции, ангажмани и други активности, општествата и понатаму остануваат родово стратифицирани според улогите што ги имаат жените и мажите. Еден од клучните фактори за сè уште неприфатливата положба на жените е *изборот* што самите тие го прават во водењето на сопствениот живот. Современиот феминизам, олицетворен во академските и теоретските расправи за положбата на жената, поттикнат од таквата ситуација, контекстот на својата критика го формулира со неутрални термини. Тоа значи дека либерално-правниот контекст останува место од каде што феминизмот ги критикува *условиите* под кои се прави изборот. Меѓутоа, она што е *премолчено* во тие критики, на најдиректен начин упатува кон една содржински не-неутрална критика. Наспроти либералистичката сосредоточеност врз еднаквите социјални права и можности, перфекционизмот е теорија насочена кон конкретни цели кои кажуваат како треба да се живее: перфекционизмот е теорија за добриот живот.

Целта на оваа книга е прашањето како да се изгради една перфекционистичка теорија која ќе претставува основа за една феминистичка политичка теорија и истовремено да се застапува една можна перфекцио-

Bobi Badarevski

Kimberly A. Yuracko,
**Perfectionism and Contemporary
 Feminist Values,**
 Indiana University Press, 2003.

Edhe pse numri më i madh i pengesave formale për barazi gjinore janë tejkualuar me ligje të ndryshme, me konventa, angazhmane dhe aktivitete të tjera, shoqëritë edhe më tej mbeten të stratifikuar në mënyrë gjinore sipas roleve që i kanë femrat dhe meshkujt. Njëri prej faktorëve kyç për pozitën ende të papranueshme të femrave është *përcaktimi* që e bëjnë ato vetë për mënyrën si e bëjnë jetën e tyre. Feminizmi bashkëkohor, i personifikuar në debatet akademike dhe teorike për pozitën e femrës, i nxitur nga një situatë e tillë, kontekstin e kritikës së vet e formulon me terma neutrale. Kjo do të thotë se konteksti liberalo-juridik mbetet një vend prej nga feminizmi i kritikon *kushtet* me të cilat bëhet përcaktimi. Ndërkaq ajo që është *heshtur* në ato kritika në mënyrë më të drejtpërdrejtë na shpie kah një kritikë përmbajtësisht jo-neutrale. Përkundër përqëndrimin liberalist të të drejtave dhe mundësive të barabarta sociale, perфекционизми është teori me kahje drejt qëllimeve konkrete të cilat tregojnë si duhet të jetohet: perфекционизми është teori për jetën e mirë.

Qëllimi i këtij libri është çështja si të ndërtohet një teori perфекционистe e cila do të paraqesë bazë për një teori feministe politike dhe njëherësh të përfaqësohet një perspektivë e mundshme perфекционiste. Që ta vërtetojë

нистичка перспектива. За да ја потврди и аргументира оваа теорија, Јурако се фокусира на три можни и тешки избори: жената како сексуален работник, како секс-објект и како домаќинка. Според неа, феминистичката критика во својот либерален и неутрален контекст не може во целост ниту да ги објасни ниту да ги оправда своите забелешки кон овие избори. Како што подвлекува иронично Јурако, постигната слобода на жената како сексуален работник е „среќна курва“, онаа која нема да биде *присилена* да го разменува своето тело за пари и притоа да биде и економски повредена од својот работодавец – макрото.

Но, што станува со изборот да се биде сексуално постварен субјект? Според Јурако, со таквата поствареност се намалува чувството за себе-постоење, личен интегритет и вредност. Самиот избор е *лош* избор. Затоа таа предлага неколку критички принципи кои не се неутрални и припаѓаат на една перфекционистичка теорија: принципот на сексуално непостварување, принципот на морален и интелектуален развиток и принципите на самопочитта и самодоволноста.

Аргументирањето на Јурако можеби некому ќе му изгледа како морализирање или идеолошки заснована критика. Меѓутоа, нејзината перфекционистичка теорија исто така може да се брани со либерални термини во правец на зачувување на интегритетот на личноста и нејзиното здравје. Па сепак, сè додека не откриеме некоја политичка и идеолошка рамка која нема да ги прави патетични моралните обиди во критиката на изборите на начините на живот, не ни преостанува ништо друго освен да ја иронизираме „неутралноста“ на либералната идеологија.

dhe ta argumentojë këtë teori, Jurakojë fokusohet në tri përcaktime të mundshme dhe të vështira: femra si punëtor seksual, si seks objekt dhe si amvise. Sipas saj kritika feministe në kontekstin e vet liberal dhe neutral nuk mundet as t'i sqarojë as t'i arsyetojë në tërësi vërejtjet e veta për këto përcaktime. Siç thekson me ironi Jurakojë, liria e arritur e femrës si punëtor seksual është "lavire e lumtur", ajo që nuk do të jetë e *detyruar* ta këmbëjë trupin e vet për para dhe me këtë rast të jetë edhe ekonomikisht e dëmtuar nga punëdhënësi i saj – makroja.

Po çka ndodh me përcaktimin për të qenë subjekt më real seksual? Sipas Jurakos, me një përcaktim të tillë zvogëlohet ndjenja për vetekzistim, për integritet personal dhe për vlerë. Vetë përcaktimi është përcaktim *i keq*. Prandaj ajo propozon disa parime kritike të cilat nuk janë neutrale dhe i përkasin një teorie perfeksioniste. Parimi i mospërcaktimit seksual, parimi i zhvillimit moral dhe intelektual dhe parimet e vetrespektimit dhe vetmjaf-tueshmërisë.

Ndoshta argumentimi i Jurakos dikujt do t'i duket si moralizim ose kritikë e bazuar ideologjikisht. Ndërkaq teoria e saj perfeksioniste poashtu mund të mbrohet me terma liberale në drejtim të ruajtjes së integritetit të personalitetit dhe shëndetit të tij. Po megjithatë, derisa mos ta zbulojmë ndonjë kornizë politike dhe ideologjike e cila nuk do t'i bëjë patetike orvatjet morale në kritikën e zgjedhjeve të mënyrave të jetës, nuk na mbetet asgjë tjetër përveç se ta ironizojmë "neutralitetin" e ideologjisë liberale.

Përkthim: Lindita Ahmeti